అంకితం

కొత్తపోకడలు అంటే
భయంలేనివాళ్లకు

***

అప్సర

శ్రీ మేనాకమనా
కుసుమోదయ కోమల రమణా
కోరకహీరమణీరదనా
భారవికర పులకితకుసుమదా
ధారా జయ వసంత మాధవ—
విజయీభవ.

[ఓయూలనుంచి విలాసంతో, రెండో ప్రక్కకు వడిచిపోతుంది. తెర ఎత్తగా]

* ఒకటోరంగం *

[ఆశ్రమ ప్రాంత పుణ్యభూమి: విశాలమైన మఱ్ఱిచెట్టు నెదుట వేదికమీద పలచని లేడి చర్మపు రజాయి జారుగా పరచిఉంటుంది: ఒక చివరగా, అజంతా బొమ్మల్లో చూసే మధుకలశము, పానపాత్రమూ ఉంటవి: వాటి ప్రక్కన హుక్కా:

కొంచెందూరంలో, జాలువారుతూన్న సెలయేటి అంచున, అప్పుడప్పుడే అంకురిస్తూన్న బాలతృణాల్ని మునిపంట నొక్కుతూ, తిరుగుతూన్న ఆడలేడిని అనుసరించి, బాలకురంగం చెంగున గెంతుతూంది. విశ్వామిత్రుడు వేదికకు మరో అంచున ఠీవిగా కూర్చుని, అవంక చూస్తూంటాడు.

శిష్యుడు ప్రవేశిస్తాడు: కొంచెం వెనుకగా దూరంగా నిలబడి, ముందుకు రెండడుగులు వేసి, మళ్లా తటపటాయిస్తూ]

శిష్యుడు

జయము, జయము గురుపాదులకు!

విశ్వామిత్రుడు

[ఒక నిమిషం ఊరకుండి, తరువాత రవంత శిష్యుడి వైపుకు తిరిగి, చూసీచూడ

రాజర్షి

వెంపటి నాగభూషణం, యం.ఎ.

నట్టుగా కొంచెం నేల ఊపుతాడు రాజు దర్జాతో.]

శిష్యుడు

శివకోపం దూర్వాసమునీంద్రులు—

విశ్వామిత్రుడు

(పరధ్యానంగానే, చికాకుతో)

ఇప్పుడు వీలు లేదు : మరో మారు రమ్మను.

శిష్యుడు

మరి, వారు ఇప్పుడే—

విశ్వామిత్రుడు

పో.

[శిష్యుడు జంకుతూ బయటికి వెళ్లిపోతాడు. లోపల కలభా వినపడుతుంది—దూర్వాసుడు ముందుకు రాబోతూంటే, శిష్యుడు అడ్డుపడి వారిస్తున్నట్లు: క్రమంగా కేకలు దూరమౌతవి: తరువాత నిశ్శబ్దం.]

ఆఁ, చింతచచ్చినా పులుసు చావనంటూన్నదే? దేవతలందరూ నాకు జడిసి బ్రాహ్మణున్ని చేశారా? కాని, మళ్లీ ఎంతలో మారిపోయినానూ? (లేచి, అటూ ఇటూ పచారు చేసివచ్చి మధువును సేవిస్తాడు: నిలుచునే హుక్కాగొట్టం అందుకుంటాడు.)

అవును, మారిపోయాను : మారిపోగలను. నా యిచ్ఛావిహారం...లీల...(నవ్వి) నన్ను నేనే దిద్దుకుంటాను - మేనకకోసం -

[మేనక ప్రవేశిస్తుంది పదహారేళ్ల బాలెంత రాలు. మిసమిస లాడుతూంది. కొంచెం వెనకగా ఒక అప్సర పొత్తిళ్లలో పిల్లను ఉంచుకువస్తుంది.

మేనకను చూసి ఆమితావేశంతో]
వచ్చావా?

మేనక

[చిరునవ్వుతో సమీపించి, అతని భుజాల మీద చేతులువేసి, కళ్లల్లోకిచూస్తూ] అహో.

విశ్వామిత్రుడు

ఏకే—తెచ్చావా?

మేనక

(అర్థంకానట్టుగా) ఏమిటీ?

విశ్వామిత్రుడు

ఏమిటా? అంత కళ్ళుమసకబారిపోయినా వేం? చూశావా, ఎలా పెరిగిందో? (అని వారంరోజుల మాపు కనబడుతున్న గడ్డం నిమురుకుంటాడు.)

మేనక

(తలవంచుకుని, నెమ్మదిగా) లేదు.

విశ్వామిత్రుడు

(ఉరుముతూ) ఎందుచేత?

మేనక

మరే—

విశ్వామిత్రుడు

మరీలేదు, గిరీలేదు. ఆమాటలు కట్టిపెట్టు. నేను పనివేళ, నారదుడిచేత కబురు పంపానుకూడా కామా? ఆవేళన చెప్పలా? ఇంత మైమరపా?

మేనక

(మోకరించి) కోప్పడవద్దు: నేను మరచిపోలేదు. లేక-పట్టుకురాలేదు.

విశ్వామిత్రుడు

ఏం?

మేనక

అబ్బ! ఆలా, కసరకుండా వినండి: మొన్ననే సోమయాజులుగార్లందరూ, అప్సరలను వరించవచ్చని 'లా' అమలులో పెట్టారు: మీకు తెలియదూ?

విశ్వామిత్రుడు

ఆ లాగేం: నేను సనాతనసభాసభ్యుణ్ణి కామలే: అందుచేత నాకు సర్క్యులర్ రాలేదు: ఐతే?

మేనక

ఏమీలేదు: వచ్చేవారందరికీ ఇచ్చేటప్పటికి అన్నీ బ్లేడ్లూ అయిపోయినవి. తిరిగి చేయడానికి- విశ్వకర్మకు ఒంట్లో బాగుండక అతడు పనిలోకి రావటంలేదు.

విశ్వామిత్రుడు

పోనీ, ఇంద్రుణ్ణి అడిగి అతనిదగ్గర ఏమైనా ఉన్న వేమో అడిగితీసుకురాలేక పోయినావా?

మేనక

బాగుంటుందా చెప్పండి, మీరే: ఆయనకు అక్కర్లేదూ?

విశ్వామిత్రుడు

అవును— 'అఖిలాప్సరోంగనావిటుడు' కనుక అతనికి గడ్డం మాయకూడదు: నాలాటి ఏకపత్నీ...

మేనక

(అపవారించి) అది కాదండీ.

విశ్వామిత్రుడు

అవును: ఆలాటివాడు నాకు రేజర్ ఎందుకు ఇచ్చాడు మొదలు: నీవు నన్ను గడ్డం తీసేసుకోమని ఎందుకు బతిమాలావు? ఇదివరకు నాకు దాని ప్రసక్తి ఏమైనా ఉన్నదా? నీవు వచ్చేటప్పటికి గడ్డం పెంచుకు కూచోనా? కబురు అందగానే పంపిస్తావనుకున్నాను: పోనీ, ఆలస్యమైనా, నీవువచ్చేటప్పుడైనా తీసుకువస్తావనుకున్నాను. అవును, నీకేం?

మేనక

ఎందుకూ—ఎదుటపడగానే ఆలా కసురుతారు? (సమీపించి, సవిలాసంగా) మీరు, ఏలా ఉన్నా నాకు బాగానే ఉంటారు.

విశ్వామిత్రుడు

చాల్లే: నీమాయవేషాలు కట్టిపెట్టు.

మేనక

(మారు మాటాడకుండా, దూరంగాపోయి నిలుచుంటుంది.)

విశ్వామిత్రుడు

ఏం? మాట్లాడవేం?

మేనక

(క్రిందికిచూస్తూ, ఆలాగే ఉండిపోతుంది.)

విశ్వామిత్రుడు

ఈలా రా: కదలవేం? ఊఁ, రా ఇక్కడికి.

మేనక

(సమీపిస్తుంది.)

విశ్వామిత్రుడు

కనుక, నీవూ వాడూ ఆలోచించుకుని చేసినపని అన్నమాటా, ఇది?

మేనక

... ...

విశ్వామిత్రుడు

నా తపస్సు విఘ్నం చేయడానికి, నా బవిరిగడ్డం, నా దీర్ఘజటాజూటం పోయేందుకు, నీవూ ఇంద్రుడూ పన్నిన పన్నాగమూ ఇది? మీ అక్కర తీరింది కనుక—నేనిక ఏలా పోతే మీకేం? నా గడ్డం మాసి, నేను కుచేలుడు బ్లేడు లేక, నేను ఎంత అవస్థ పడుతూంటే మాత్రం నీకేం? అమ్మో, ఎంత వాళ్ళూ అప్సరలు! మానవాంగనలకుండే కుత్సితాలన్నీ మీకూ ఉన్నాయే! (ఏమన్నా మేనక కిక్కురుమనక పోవడం చూసి) కానీ, మీపని చెప్తాను....శిష్యా!

శిష్యుడు

(వింగ్‌లోంచి తొంగిచూసి, తల ఊగిస్తాడు.)

విశ్వామిత్రుడు

ఓరి, శంభరయ్యా! ఆలా దిక్కులు చూస్తావేం: ముందుకురా: (శిష్యుడు సమీపిస్తాడు.) ఆశ్రమంలోకి వెళ్లి, తైత్తిరీయం రెండోకట్టచాటున రేజరున్నూ, సామసంహితలో పాతబ్లేడున్నూ ఉన్నాయి, పట్టుకురా. (శిష్యుడు వెడతాడు)

ఎంతో అనుకున్నా: నీవు అమ్మాయిని, చిట్టితల్లి ని ఎత్తుకువచ్చేటప్పటికి, చక్కగా షేవ్ చేసుకుని అందంగా ఉండాలని: కానీ, ఇంతచేసిన తరువాత - నీవు నాకు అక్కరలేదు. నామీద మనసు తీరగానే నన్ను ఇలా పరాభవిస్తావేం? సరేలే: నీరేజరు నీవు పట్టుకెళ్లు: ఇంద్రుడి మొఖానకొట్టానని చెప్పు: ఎవడిక్కావాలి: మళ్లా ఏ ఋషి నన్నా చెరపడానికి బయలుదేరేటప్పుడు ఉపకరిస్తాయి.

మేనక

(కంగారుపడుతూ లోపలికి సైగ చేస్తుంది. దాది పసిపాపతో ప్రవేశించగా, తాను అందుకుని, అతన్ని సమీపించి) నన్ను మన్నించండి. నేను చేయాలని చేయలేదు. మీకు గడ్డం పెరగడం నాకుమట్టుకు ముచ్చటా? పోనీ, నామీద కోపమైతే, ఈ పసికందును, మన ప్రేమాంకురాన్ని చూసైనా ఊరుకోండి. చూడండి, ఏలా చేతులు జాస్తూ, ఎత్తుకోమంటూందో, బంగారుతల్లి. తీసుకోరూ?—ఆ పసిపాలబుగ్గలమీద, నవ్వితే, ఏలా సొట్టపడుతూందో! చూడమ్మా! మరేం,

నాన్నకే, కోపంవచ్చింది కాని...(పసిపాపను ఆతనికి అందీయబోతుంది.)

విశ్వామిత్రుడు

(రవివర్మబొమ్మలోపోజుతో ఓ చేయి నెత్తిమీదకు ఎగజాపి వారిస్తాడు.)

మేనక

(కొంచెం వెనుకకు తగ్గి) ఎంత కఠిను లండీ.

విశ్వామిత్రుడు

కఠినుణ్ణా?

మేనక

ఆఁ. తపస్సు కఠినం: ఆచరణ కఠినం: చివరకు...మనస్సుకూడా.

విశ్వామిత్రుడు

అవును: కఠినమైతే—నీమెర మెచ్చులకు కరగిపోకుండా ఉండేదే: (శిష్యుడు వచ్చి, రేజరూ, బ్లేడ్లూ అందిస్తాడు భయపడుతూ) దౌర్భాగ్యుడా, ఎక్కడకు వెళితే అక్కడే పాతుకునిపోతావేం? (మేనకవైపు రేజరు విసిరివేసి) తీసుకుపో,—వెళ్లు.

మేనక

ఇది తగునా?

విశ్వామిత్రుడు

క్షేమంగా.

మేనక

అవును: మనసు మారిపోయినప్పుడు... నెపం నామీదనే వేసి తప్పించుకోవాలని మీ పన్నాగం: నాకు తెలుసులెండి: వెళ్లిపోతాను.

విశ్వామిత్రుడు

శీఘ్రంగా.

మేనక

ఉండనులెండి. మీపాపను మీరు తీసుకోండి.

విశ్వామిత్రుడు

మీపాప- మాపాప! ఇష్టంలేకపోతే పారవెయ్యి.

మేనక

అలాగే. లేకపోతే, మనకు పిల్లలు ఎందుకూ!

విశ్వామిత్రుడు

ఎందుకూ! నీవుచేసిన పనే, పెద్దదై అదీ చేయడానికి. కానీ, ఇది వృథాగా పోదులే. రేజర్ వల్ల నీకూనాకూ ఎడబాపులైనవి కదా. నీసంతానానికి అదేశాపం! రేజరే!

ఛీ! మాయలోపడి ఎంతతపఃఫలం వ్యర్థం చేసుకున్నాను!

(వెళ్లిపోతాడు. మేనక, అప్సర అలానిలవబడి, కదలకఉంటారు.)

***

* రెండో రంగం *

[కులపతి కణ్వుని తపోవనం.

అవతలగా ఆశ్రమ కుటీరములు కనబడుతూ ఉన్నవి.

మాధవీనికుంజముదగ్గర శకుంతల నిలుచుని ఉంటుంది.]

శకుంతల

(చేతిలోఉన్న రేజర్ కనబడేటట్టు పట్టుకుని చూస్తూ)

బేజరూరు వగలేనా

మోజుతీరిపోయెనా

రేజరా

గడ్డమంటి చెప్పి వలపు

కాని పిలుపనంప మనవే.

బ్లేడుకరుకు పూనులకుల

వాడి అబ్బ! సైపలేనే!

ఎన్నిమాయలు, ఎన్నినమ్మికలు, అన్నీ మరచిపోయినాడా! అంతఃపురాంగనల వలలోపడి, నన్ను అన్యాయంచేయడం—

(అనసూయ వచ్చి సమీపించి)

అనసూయ

ఏమి...చేయడం ?

శకుంతల

....

అనసూయ

కదులు. ముహూర్తం దాటిపోతుంది: కులపతి బ్రహ్మలోకానికి వెళుతూన్నారు: నిన్ను శార్ఙ్గరవుని తోడు తీసుకోమన్నారు.

శకుంతల

(కోపంగా) నేను వెళ్లను. నగరుచేరుకోగానే పిలిపించుకుంటానని చెప్పి ఇలావంచన చేస్తాడా? పోనీ, తనపేరే తలుచుకుంటూ బ్రహ్మచారిణిగా ఆశ్రమంలోనే ఉండిపోతాను. ఆయనకు అంతిబెట్టా?

అనసూయ

కాదమ్మా! రాచకార్యాలు—

శకుంతల

రాచకార్యాలు!! అవే నాకన్న ఎక్కువైతే నేనెందుకేం? తేరగా దొరికానని, ఏమీ తెలియనిదాననని అంత చులకనగా చూస్తాడా? (కేలితో బెదరిస్తూ) ఆమాట నావద్ద ఎత్తావంటే—

అనసూయ

వినవూ?...నీమాటలకేమిలే, నేను చూడటం లేదూ, ఎప్పుడెప్పుడని కాచుకొని కూర్చోడం! కొంచెం అలికిడి అయితే సైన్యం వస్తున్నదని ఎదురుచూసి కులికిపోవడం (రేజరును చూపించి)- అదిగో, వెళ్లేటప్పుడు నీదగ్గర వదిలేయలేదూ జ్ఞాపకానికి? దాన్ని ఒక్కక్షణమైనా ఎడబాస్తున్నావా? మునుపటిలాగా తీవలను కన్నతల్లిలాగా పెంచుకుంటున్నావా? హరిణబాలలకు నవతృణాంకుర ప్రాశనము చేస్తున్నావా? నిదురలేచినది మొదలు రేజరును మెరుగుపెట్టడం, తలచుకుని మురియడం, ఎన్ని నేర్చుకున్నావమ్మా!

శకుంతల

(రేజరును దూరంగావిసిరి) నన్ను మోసం చేసినవాళ్లు-ఇంతే!

అనసూయ

(తీసి, అందీయబోతుంది.)

శకుంతల

అక్కర్లేదు: నీవు నాతోమాటాడవద్దు.

అనసూయ

మాటాడనులే: ఇక, మీ ఊరికిపోయి మహారాణివైనతరువాత సరే, ఇప్పటినుంచే ఇంత అధికారగర్వమా? కానీలే—

శకుంతల

నాతో మాటాడవద్దు. ఇక్కడనుంచి వెళ్లిపోతావా, నేను వెళ్లనా?

అనసూయ

మెదలకుండా ఉంటానులే. నాకెందుకు, అయినా, మీదంపతుల సంగతి? మీలో మీకు ఏమేముంన్నారో, ఏం?

శకుంతల

....

అనసూయ

కూర్చో.

శకుంతల

ఉహుం.

అనసూయ

పోనీ, నవ్వు.

శకుంతల

ఉహుం. కూర్చోను, నవ్వను.— నీతో-

అనసూయ

మాటాడవు. అయితే ఏం చేస్తావు?

[దూర్వాసుడు వస్తాడు. శకుంతల, అనసూయ ఎడపెడగా తిరిగి నిలుచుని ఉంటారు.]

దూర్వాసుడు

ఓం. శన్నో అస్తు...ద్విపదే

(ఎవరూ కదలరు.)

శం చతుష్పదే.

(విని, అటుచూడకుండా నవ్వుతారు.) (దూర్వాసుడు కొంచెం పకిలిస్తాడు: ప్రయోజనంలేక, రామకనేట్టుగా సహిసించి)

నేను వచ్చా న్రా: (కొంచెం తటపటాయించి, వెళ్లి, మావినున్న మొదల వేదిక మీద కూర్చుని,)

దూర్వాసుడు

అతిథిపూజ—

(శకుంతల, అనసూయ వినరు)

అర్ఘ్యం, పాద్యం—

(వాళ్లు వెనకటిలాగానే ఉంటారు: ఆయన ధూమకుడుగా వాళ్ల మీదకువెళ్లి)

తెస్తారాలేదా పూజాద్రవ్యాలు? (వాళ్లు చలించరు.) శపించనా ఇక తిరుగకుండా! —కాచుకోండి (కొంచెం తమాయించి) చిత్ర ప్రతిమలలాగా కదలరేం? మీకు మతి పోయిందా? దివ్యఋషిని—దర్శనం అనుగ్రహించాను. పూజించండి—తరించండి! ఇప్పటికీ చెప్తున్నాను. చెడిపోకుండా—(ఊరుకుని నిదానంగా) ఏమిటీవింత? (దివ్యదృష్టి సారించి) హుం. పడుచునవం పొగరు! శకుంతలా ఈ అవజ్ఞకు ఫలం అనుభవించు. రాజును తలచుకునే కళ్లతో నన్ను చూడలేవేం? అతిథిమీదకోపం నామీద చలాయిద్దామనుకున్నావేం? చూసుకో—(శాపోదకం, అభిమంత్రితం, విడుస్తూ) నిన్ను దుష్యంతుడు మరచిపోతాడు. (అంగలో దాటి పోతాడు.)

అనసూయ

చండకోపి—శాపం—అమోఘం.

శకుంతల

కానీ, ఎన్ని కష్టాలు వస్తాయో రానీ. నా విధి వ్రాత! (దుఃఖిస్తుంది.)

అనసూయ

రా. పోయి బ్రతిమాలుకుని ప్రసన్నుని చేసుకుందాం.

(శకుంతలను బలవంతంగా లాక్కుని వెళుతుంది. స్టేజి ఒక నిమిషం ఖాళీ: అంతలో ఇద్దరూ తిరిగివస్తారు.)

శకుంతల

మాయమైనాడు.

అనసూయ

(తల ఊగిస్తుంది.)

శకుంతల

ఏంచేయను? ఎవరిని వేడుకోను? ప్రభూ! నీవు కనికరించవందున కదా ఈ దాసికి ఇన్ని అగచాట్లు! ఏలా బ్రతుకను? ఎందుకు—

(కూలబడుతుంది)

అనసూయ

సఖీ! ధైర్యం తెచ్చుకో. అలావిచారించ కూడదమ్మా! అన్నిటికీ గౌరీమహాదేవి ఉన్నది. ఆమెకు దయరాదా! (కళ్లనీళ్లు పెట్టుకుంటుంది)

(నారదుడు ప్రవేశం. వెంట గానం)

నారదుడు

లోకైకసుందరానవా-దురా
లోకకల్మరహితా
నాకవామలోచనా మ
నాకమలాసహితా.

(శకుంతలస్థితి చూస్తాడు: మహతిని తీసి) ఎప్పుడూ ఒక టే మోతా! (క్రింద పెట్టి) కిక్కురుమనకుండా ఊరుకో, వేళాపాళాలేదూ (బిగ్గరగా) నారాయణ, నారాయణ!

శకుంతల

(లేచి నిలుచుని) నమస్కారం. దయచేయండి.

నారదుడు

కల్యాణీ! భర్తృసహవాససిద్ధిరస్తు!

అనసూయ

(నవ్వుతూ) అయితే పెద్దపేచీ వస్తుంది!

నారదుడు

(ఉలికిపడి) ఏం?

అనసూయ

ఇప్పుడే—దూర్వాసమహాముని శాపం యిచ్చి వెళ్లారు!

నారదుడు

ఎందుకూ?

అనసూయ

ఎందుకేమిటి—శాపానికి? ఆయనకు అలవాటేకదూ? ఇవాళ మేం కనబడ్డాం!

నారదుడు

అయితే మాత్రం?

అనసూయ

కాలినిబడ్డ పాము కరవక మానుతుందా? ఊరికే వచ్చి, ఒక్క శాపమైనా ఇయ్యకుండా వెళితే పరువుతక్కువకాదూ? అయినా, తెలియక అడుగుతాను, మీలో మీరు కూడబలుక్కురా ఏం, కర్మం? ఒకరు శాపం, వారి వెనక మరొకరు వరం! పేచీలు ఎందుకు పెంచుకుంటారు? పోనీ, పెద్దవాడు, ఆయన మాట గౌరవిద్దాం, మీ ఆశీర్వచనం ఉపసంహరించుకోండి!

నారదుడు

ఏమిటే!—ఉపసంహరించుకోవడమే!—బ్రహ్మవాక్కు!

అనసూయ

మరి, దూర్వాస మునీంద్రునిది?

నారదుడు

ఆసంగతి తరువాత ఆలోచించుకోవచ్చును. అసలు, జరిగినకథ ఏమిటో.

అనసూయ

ఆఁ. పాడిందేపాట! నేను చెప్పలేను. మీరు యోగదృష్టితో—

నారదుడు

ఉహుఁ—తెలిసింది. మహామంచి పట్టులో చిక్కాడులే ముసలాడు: మరచిపోతాడన్నాడు కదూ. అవును బ్రహ్మచారికేం తెలుసును? కమండలు, జలం-ఉన్నాయికదా అని అవకతవకలు చేయడమే! కానీ, తెలిసివస్తుంది. చేసే గెలుస్తాను.

అమ్మాయీ! తిరిగీ ఆశీర్వదిస్తున్నాను. భర్తృ సమాగమ...

శకుంతల

అనసూయా! చూడు, ఆలేడిపిల్ల కుంటరితనం. తల్లిదగ్గరనుంచి పారిపోతూన్నది. పట్టుకుంటాను (తొందరగా వెళుతుంది.)

అనసూయ

అప్పుడే ఎందుకమ్మా అంత తొందర! (నారదునితో) పిచ్చితల్లి! సంబరం దాచేసుకోవాలని వెళ్లిపోయింది. రేజరు (వెదుకుతూ) ఇక్కడే పడవేసింది— ఈపాటికి... అరే! ఏమైందీ?— శాస్త్రి, మీరుకూడా వెదకండి.

నారదుడు

ఏం రేజరు?

అనసూయ

ముందు వెదకండి.

నారదుడు

కాదు, చెప్పాలి! ఆఁ...అక్కడ్లేనులే— నాదివ్యదృష్టికున్నదిగా! (తెలుసుకుని) ఓహోఁ ఇంకేం? సాధించాను! శకుంతలను మరచిపోయినా, రేజరు చూసిగానే, దుష్యంతుడు యిల్లాలిని ఏలుకుంటాడు!- చూడు జాగ్రత్తగా (ఇద్దరూ వెదుకుతారు.)

అనసూయ

పోయింది

నారదుడు

ఊఁ. ఇంతలో ఏమవుతుంది?— శకుంతల పట్టుకువెళ్లిందేమో?

అనసూయ

లేదు. మనం చూస్తూనే ఉన్నాంకదూ? ఇదంతా శాపమే! మళ్లా మహాసముద్రంలో—

నారదుడు

ఫరవాలేదు, నేను ఉన్నానుకదూ.

అనసూయ

ఏమైపోయిందంటారు?

నారదుడు

అది చెప్పడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది: విచారిస్తాను: దివ్యదృష్టి - ఒక విషయంలో రెండుసార్లకన్న పనిచెయ్యదు. లేకపోతేనా—

అనసూయ

మీరే రక్షించాలి: ఇప్పుడు పెద్దదిక్కు ఎవరూ లేరు.

నారదుడు

మరేం భయం లేదు. శకుంతలను అత్తవారింటికి పంపించివేయవచ్చును. ఆవిడ వారి భారం వాడి.

అనసూయ

ఆలాగే.

నారదుడు

వెళ్లి వస్తాను. (నిష్క్రమిస్తారు.)

అనసూయ

ఇదిగో,— ఏమండోయ్ (పిలుస్తూ వింగ్ దాకా వెళుతుంది: నారదుడు వస్తాడు.)

నారదుడు

ఇప్పుడు వేళలేదు,... తిరిగి మళ్లా,...

అనసూయ

అందుకు కాదు, పిలిచింది! మీ-మహతిని వదలివేసి వెళుతున్నారేం?— ఇదండి.

నారదుడు

(అందుకుంటూ, ఆలస్యంచేసి, అవలోకిస్తూ) మహతిని కాదు, మనసే మరచిపోయినాను. (ఇంకా కొంచెం దగ్గరకు జరుగుతాడు.)

అనసూయ

కొంటెతనం - (నారదుని చెక్కిలిమీద చేయి అలా అని) శకుంతలను ప్రయాణం చేయాలి. (కన్ను ఎగరవేసి నవ్వుతూ పారిపోతుంది.)

(గానం)
మాలతీలతామదామ
భరణా, సురమోహనా
లోకైకసుందరాననా

నారదుడు

ఊరుకో: సంగీతం పాడినట్టుగానే ఉన్నది మనపని! (గానం ఆగిపోతుంది.)

(నడచి పోతాడు)

***

* మూడో రంగం *

[రాజనగరిలో. విహారమందిరం. పన్నజాజుల దండను పదిలముగా పుచ్చుకొని చేటి]

చేటి

(పరిక్రమించి) హేఁ, ఇక్కడ ఎవరూ లేరేం? ప్రభువు ఈపూట వచ్చి వారసి కొందికి చెప్పాడే! మాలతీలతకు దృష్టి దోషం కల్చి పోతూన్నది. కంటికి కనబడ్డవారందరూ మహారాజులే.

(ప్రతీహారి ప్రవేశించి, చేటినిచూసి)

ప్రతీహారి

మహారాజులే! నీ స్వయంవరానికి నేను చాలనూ!

చేటి

(తిరిగిచూసి) నీవు ఉన్నావు కాబూ, ఇక్కడ—

ప్రతీహారి

నీతోడునీడను. నిన్ను చూడకుండా నిమిషం ఉండగలనా? సుదినం! పూలమాలకూడా ఉన్నది కదా - అన్నీ కలసివచ్చినాయని స్వయంవరమన్నాను.— సైఁ (పరిశీలించి) ఎంత అందంగా ఉన్నావుకే!— నిన్ను... ఇహ... వదలిపెట్టలేను! జాజులు... రేకలు విచ్చినట్టుగా నీదిన్నారి పెదవులతో - ఏదీ ... చిరునవ్వు

చేటి

(నవ్వుతూ)
జాజులందమా-రవల
గాజాలందమా-రాజా

ప్రతీహారి

చందమామ వెలుగునీవ
భరవసమందనా

చేటి

ఒకుల
కందరాని మోవిరేని
విందులందమా...

ప్రతీహారి

అందాలరాశి— ఏ అందమైనాసరే! స్వయంవరందాకా ఆగలేను!— గాంధర్వం- (పట్టుకోబోతాడు)

చేటి

(చిక్కకుండా తప్పించుకుని) ఉండు, ఎవరన్నా చూస్తారు!— అదెవ్వరు!— మహారాజా! (దూరంగావెళ్లి నిలుచుంటుంది.)

(దుష్యంతుడు వస్తాడు: పడిపక్కగా ఉన్న ఆసనంమీద కూర్చుని ఆలోచనతో)

దుష్యంతుడు

కుడి ఎడమ కన్నులు వంతులువేసుకొని అదురుతూన్నవి: ధర్మనిర్వహణంలో ఏమైనా లోపం చేశానా? మనసుకూడా కలవరపడుతూన్నది! (ప్రతీహారిని చూసి) పురోహితులు సోమరాజులవారిని పిలుచుకురా.

(ప్రతీహారి వంగి, నమస్కరించి వెళుతాడు.)

చేటి

(ముందుకువచ్చి) దేవా! మహారాణి వసుమతీదేవి పంపిన కేశోపహారము.

శకుంతల

అనసూయా! చూడు, ఆలేడిపిల్ల కుంటరితనం. తల్లిదగ్గరనుంచి పారిపోతూన్నది. పట్టుకుంటాను (తొందరగా వెళుతుంది.)

అనసూయ

అప్పుడే ఎందుకమ్మా అంత[illegible]! (నారదునితో) పిచ్చితల్లి! సంబరం దాచేను కోవాలని వెళ్లిపోయింది. రేజరు (వెనుకతూ) ఇక్కడే పడవేసింది— ఈపూటలో.. అరే! ఏమైంది?— శాస్త్ర, మీరుకూడా వెదకండి.

నారదుడు

ఏం రేజరు?

అనసూయ

మంచు వెదకండి.

నారదుడు

కాదు, చెప్పాలి! ఆ...అక్కడ్లేనులే— నాదివ్యదృష్టిఉన్నదిగా!(తెలుసుకుని)ఓహో! ఇంకేం? సాధించావు! శకుంతలను మరచిపోయినా, రేజరు చూడగానే, దుష్యంతుడు యిట్టాలిరి ఏఱుకుంటాడు!-చూడు జాగ్రత్తగా (ఇద్దరూ వెదుకుతారు.)

అనసూయ

పోయింది

నారదుడు

ఊఁ. ఇంతలో ఏమవుతుంది?— శకుంతల పట్టుకువెళ్లిందేమో?

అనసూయ

లేదు. మనం చూస్తూనే ఉన్నాంకాదూ? ఇదంతా శాపమే! మళ్లా మహాసముద్రంలో—

నారదుడు

ఫరవాలేదు, నేను ఉన్నానుకదూ.

అనసూయ

ఏమైపోయిందంటారు?

నారదుడు

అదే చెప్పడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది: విచారిస్తాను: దివ్యదృష్టి - ఒక విషయంలో రెండుసార్లు పనిచేయదు. లేకపోతేనా—

అనసూయ

మీరే రక్షించాలి: ఇప్పుడు పెద్దదిక్కు ఎవరూ లేరు.

నారదుడు

మరేం భయంలేదు. శకుంతలను అత్తవారింటికి పంపించివేయవచ్చును. తరవాత భారం నాది.

అనసూయ

అలాగే.

నారదుడు

వెళ్లివస్తాను. (నిష్క్రమిస్తారు.)

అనసూయ

ఇదిగో,—ఏమండోయ్ (పిలుస్తూ వింగ్ దాకా వెళుతుంది: నారదుడు వస్తాడు.)

నారదుడు

ఇప్పుడు వేళలేదు,... తిరిగి మళ్లా,...

అనసూయ

అందుకు కాదు, పిలిచింది! మీ-మహతిని వదలివేసి వెళుతున్నారేం?— ఇదండి.

నారదుడు

(అందుకుంటూ, అలక్ష్యంచేసి, అవలోకిస్తూ) మహతిని కాదు, మనసే మరచిపోయినాను. (ఇంకా కొంచెం దగ్గరకు జరుగుతాడు.)

అనసూయ

కొంటెతనం - (నారదుని చెక్కిలిమీద చేయి అలా అని) శకుంతలను ప్రయాణం చేయాలి. (కన్ను ఎగురవేసి నవ్వుతూ పారిపోతుంది.)

(గానం)
మాలతీలతామదాము
ధరణా, సురమోహనా
లోకైకసుందరాననా

నారదుడు

ఊరుకో: సంగీతం పాడినట్టుగానే ఉన్నది మనపని! (గానం ఆగిపోతుంది.)

(వడిచి పోతారు)

***

* మూడో రంగం *

[రాచనగరిలో. విహారమందిరం. పన్న జాజుల దండను పదిలముగా పుచ్చుకొని చేటి]

చేటి

(పరిక్రమించి) ఏమో, ఇక్కడ ఎవరూ లేరేం? ప్రభువు ఈపూట వచ్చి వారనికందికి చెప్పాడే! ముసలితాతకు దృష్టి దోషం వచ్చిపోతూన్నది. కంటికి కనబడ్డవారందరినీ మహారాజులే.

(ప్రతీహారి ప్రవేశించి, చేటినిచూసి)

ప్రతీహారి

మహారాజులే! నీ స్వయంవరానికి నేను చాలనా!

చేటి

(తిరిగిచూసి) నీవు ఉన్నావు కాబూ, ఇక్కడ—

ప్రతీహారి

నీతోడునీడను. నిన్ను చూడకుండా నిమిషం ఉండగలనా? సుదినం! పూలమాలకూడా ఉన్నది కదా - అన్నీ కలిసివచ్చినాయని స్వయంవరమన్నాను.— హైఁ (పరిశీలించి) ఎంత అందంగా ఉన్నావు?—నిన్ను... ఇహ... వదలిపెట్టలేను! జాజులు... రేకలు విచ్చినట్టుగా నీదిన్నారి పెదవులతో -ఏదీ ... చిరునవ్వు

చేటి

(నవ్వుతూ)
జాజులందమూ-రవల
గాజులందమూ-కాలా

ప్రతీహారి

చందమామ వెలుగుసిరి
ధరపసుందనా

చేటి

ఒకల
కందరాని మోవి లేని
విందులందమూ...

ప్రతీహారి

అందాలరాశివి— ఏ అందమైనాసరే! స్వయంవరందాకా ఆగలేను!—గాంధర్వం— (పట్టుకోబోతాడు)

చేటి

(దిక్కుతోచక తప్పించుకుని) ఉండు, ఎవరన్నా చూస్తారు!—అమ్మో!—మహారాజా! (దూరంగావెళ్లి నిలుచుంటుంది.)

(దుష్యంతుడు వస్తాడు: పడిపక్కగా ఉన్న ఆసనంమీద కూర్చుని ఆలోచనతో)

దుష్యంతుడు

పడి ఎడమ కన్నులు వంటలుచేసుకొని అదురుతూన్నవి: ధర్మనిర్వహణంలో ఏమైనా లోపం చేశానా? మనసుకూడా కలవరపడుతూన్నది! (ప్రతీహారిని చూసి) పురోహితులు సోమరాతులవారిని పిలుచుకురా.

(ప్రతీహారి వంగి, నమస్కరించి వెళతాడు.)

చేటి

(ముందుకువచ్చి) దేవా! మహారాణీ వసుమతీదేవి పంపిన ప్రేమోపహారము.

శార్ఙ్గరవుడు

ఈమెనే నీవు వరించినది.

దుష్యంతుడు

అబద్ధము!

శార్ఙ్గరవుడు

ఆఁ. శాపాయుధులని మరచిపోతూన్నారు.

దుష్యంతుడు

లేదు: మహాప్రసాదము! కాని, కడుపుతోన్న పిల్లను భార్యగా వరించవలసిన దనే ఆదేశము—శిరసా వహించాలా, శాపానికి జడిసి?

శార్ఙ్గరవుడు

ఔరా, అమాయకురాలిని వంచనచేయడం కూడా రాజధర్మాలలో దేమో? అరణ్యాలలో ఉండే మాకు ఏం తెలుస్తుంది? మాపని మేము చేశాం: ఇక నీయిష్టం: ఏలుకున్నా సరే, లేక—

(శకుంతలతో) ఏమమ్మా! చూశావా, ఈచుచవాలకం! పోనీ, చూసిఅయినా పోల్చుకుంటాడేమో, ముసుగుతీయి: ఇప్పుడు సిగ్గుపడితే ఏలా? (ముఖం చూపిస్తుంది.)

(మహారాజుతో) చూడండి, ఈమె ఎవరో...

దుష్యంతుడు

ఈమె ఎవరు?

శకుంతల

నాథా!

దుష్యంతుడు

నాథా!—ఇంత విపరీతమా? అమ్మాయీ, నీవు పసిదానవులాగా వున్నావు: అప్పుడే ఇన్ని మాయలు ఏలా నేర్చుకున్నావమ్మా?

శకుంతల

మాయలా! ఎవరివి?

దుష్యంతుడు

తెలియడం లేదూ?

శకుంతల

మళ్లా అనండి, ఆమాట.

దుష్యంతుడు

అంటాను, నాకేమిభయం?

శకుంతల

అవును: ఇంత దుర్మార్గానికి, మోసానికి ఒడిగట్టినమీకు (దగ్గరకు వెళ్లి) కోపమా నామీద? మీరు ఎప్పుడు రమ్మంటారా అని కాచుకుని ఉండి ఉండి, స్వతంత్రించి వచ్చేసినందుకు, మన్నించండి.

దుష్యంతుడు

నాకేమీ అర్థంకావడం లేదు.

శకుంతల

అల్లాగా? ఏమీ తెలియనివారు, నన్ను మాయచేసి ఏలావరించి, నమ్మకలిచ్చి...

దుష్యంతుడు

ఊఁ. కథ అల్లు—

శకుంతల

హారవా! ఇది మీకురగదు!—అప్పుడే మరచిపోయివారా? మనచెలిమికి సాక్షిగా సేఫ్టీరేజరును, మాతండ్రి మాఅమ్మకు యిచ్చిన దానిని, మీకు నేను సమర్పించలేదా? ఆశ్రమంలో ఉన్నంతకాలం మీకు అనుదినమూ నేను అమర్చియిచ్చేదాన్ని కాదా? అప్పుడు మీనున్నని చెక్కిళ్లు ఎంతముద్దొచ్చేవి! తోటి చెలికత్తెలు నన్ను చూసి ఎంత అసూయపడేవారు! జ్ఞాపకంలేదూ, మొదటిసారి మీరు రేజరు పట్టుకోవడం చేతగాక, గంట్లు పడితే, నేను మందారరేకలు తీసుకువచ్చి అద్దలేదూ? ఏం, చూడండి, మీరు షేవ్ చేసుకుని అక్కడపడవేసిపోతే తీసిదాచేసి, అల్లరి చేస్తే, 'రేజర్ ఒకయెత్తూ, నేను ఒక ఎత్తూ' అని మీరు నన్ను ఎంత బ్రతిమాలుకుని, అనితర జనలభ్యమైన ఆరేజరప్రసాదాన్ని నేను నవ్వుతూ యివ్వగా, కళ్లనద్దుకుని, మీభాగ్యదేవతనని కౌగలించుకోలేదూ? ముద్దు పెట్టుకుందామని మీరు ఎంత ఉబలాటపడినా, మూడురోజులూ గెడ్డము పెరిగి గరుకుగా ఉన్నదని నేను తప్పించుకుంటే, నామీది మక్కువతో మీరు, సాయంకాలమైనప్పటికీ, ఎవరూ చూడకుండా, అప్పటప్పుడు గెడ్డం చేసుకుని, కలకలలాడుతూ ఉంటే, నిలువలేక నేనే మీ కౌగిలిలో వాలిపోయినాను కాదూ? చివరకు, మీరు ఇక్కడకు వచ్చేస్తూ, రేజరు వెంట పట్టుకువెళుతానంటే, మీనున్ననిగడ్డం చూసి ఎవరైనా మాయచేసి వలలో వేసుకుంటారని, నేను ఇయ్యకుండా ఉత్తిచేతులతోనే పంపాను కాదూ? చూసుకోండి, ఎంత పెరిగిపోయిందో! అచ్చంగా, కిరీటం పెట్టుకుని, వేషం వేసుకున్న మునికుమారుడులాగా ఉన్నారు. (దుష్యంతుడు ఉలికిపడి గడ్డం తడుముకుంటాడు) ఏం, గడ్డముంటేఅయినా నేను జ్ఞాపకం వచ్చానా? (మీద చెయివేస్తుంది)

దుష్యంతుడు

(సంభ్రమంతో) రేజరు! ఏదీ రేజరు?

శకుంతల

(దీనంగా) లేదు, పోయింది!

దుష్యంతుడు

అవును, అలాగే పోతుంది: ఎంత మోసం!

శకుంతల

నమ్మరూ, ఇంకా ఇప్పటికీ నమ్మరూ? —నిజంగానే పోయిందండీ.

దుష్యంతుడు

ఇక చాలించు—నీ వేషాలు. వచ్చిన త్రోవను పడు.

శకుంతల

ఎక్కడికి పోను?—మీ భార్యను,—

దుష్యంతుడు

ఆమాట అంటే ఊరుకోను. భార్యవా?

శకుంతల

కానా?

దుష్యంతుడు

నీవు ఎవరో నాకు తెలియదు. వెళుతావా, లేదా?

శార్ఙ్గరవుడు

(ముందుకువచ్చి) ఏమిటయ్యా నీ ఆగడం? మీలోమీరు రాజీపడరా? ప్రణయకలహమేమోనని ఊరుకున్నాను, చూస్తూ. పొగరుబోతుతనం మాని ఏలుకుంటావా సజావుగా, శపించనా? (చేయి జాస్తాడు.)

శకుంతల

వద్దు, వద్దు. నా నాథుని ఏమీ చేయవద్దు. నన్ను చూసి అయినా—

శార్ఙ్గరవుడు

ఓహో. పిల్లదు. ఎత్తినచెయ్యి ఊరికే క్రిందకు దించకూడదు. శపించితీరాలి! ఏం, రాజా?

(నారదుడు, కణ్వుడు ప్రవేశిస్తారు.)

నారదుడు

(శార్ఙ్గరవునితో) ఏం, పిట్టకొంచెమైనా కూత ఘనంగానే ఉన్నదే? చదువంతా అయిపోయి, శాపప్రయోగాలదాకా వచ్చావూ?

(దుష్యంతునితో) ఏం, రాజా, క్షేమమా?

దుష్యంతుడు

(మాటాడకుండా ఉభయులకూ నమస్కరిస్తాడు.)

శకుంతల

నాన్నగారూ (కణ్వుని కౌగలించుకుంటుంది.)

నారదుడు

(కణ్వునితో) ఏమండీ, ఊరుకుంటారేం? చేసిన ఘనకార్యం బయటపెట్టండి: ముందు, మీ అల్లుణ్ణి పలకరించండి.

కణ్వుడు

(శకుంతలతో) ఊరుకోతల్లీ! నీకేం భయం లేదు: అంతా నా పొరపాటు.

దుష్యంతుడు

పెద్దలు—నిలుచునే ఉండటం భావ్యం కాదు: దయచేసి ఇలా—

కణ్వుడు

నాయనా! పెద్దల అభావ్యపు పనులే ఇంతవరకూ తెచ్చినవి. నాతప్పు ఒప్పుకుని మీరందరూ క్షమిస్తేనే కాని కూర్చోను.

దుష్యంతుడు

దైవఘటన—మీరు తప్పుచేయడం—

కణ్వుడు

విధివిధానం, బాబూ! ఆకులములతో జీవనం చేస్తూ, అడవిలో పడిఉండటం మాకు తగింది కాని, తనకుమించి నాగరికవేషం వేస్తే ఊరికే పోతుందా?

దుష్యంతుడు

మీ మాటలు వింతగా ఉన్నవి.

నారదుడు

వినండి! ఇంకా ఉన్నవి విశేషాలు.

కణ్వుడు

మహాపరాధం—

సోమరాతుడు

మీరు మాటిమాటికి అలా నిందించుకోవడం మహారాజుకు చిన్నతనంగా ఉన్నది.

కణ్వుడు

(శకుంతలతో) అమ్మా! నన్ను మన్నించవూ?

శకుంతల

(ఆశ్చర్యంతో) అదేమిటండీ!

కణ్వుడు

కాదు తల్లీ! నీకు యిన్ని కష్టాలు వచ్చింది నా తెలివితక్కువతనం వల్లనే.

నారదుడు

ఉపోద్ఘాతం తెగ పెరిగిపోతూంది: ఇకనైనా ఉపక్రమిస్తారా, లేదా, అసలు విషయం? ఇప్పటి మనం...(సైగతో ఏదో జ్ఞాపకంచేసి) [illegible]—

కణ్వుడు

(నవ్వుతూ) చాల్లేవోయ్,—ఇక...

నారదుడు

ఉండండి: (జనాంతికంగా) ముందు యాచించవద్దూ? శాపమైకంపోయి జ్ఞాపకం రానిదే మీ మాటలు ఏలా నమ్ముతాడు?

కణ్వుడు

అవును: (రేజరు తీసి సభఅందరికీ చూపించి, నిదానంగా, మహారాజు సమీపంలో బల్లమీద పెడుతాడు.)

శకుంతల

రేజరు!

దుష్యంతుడు

(నిద్రమేల్కొనినవాడిలాగా సంభ్రమంతో) రేజరు, రేజరు! (కలయజూసి) శకుంతల, నా శకుంతల!

(నారదుడూ, కణ్వుడూ ఒకరి నొకరు చూసి నవ్వుకుంటారు.)

శకుంతల

నాథా!

(కౌగలించుకుంటారు ఉభయులూ.)

నారదుడు

(కొంచెం సేపు ఊరుకుండి) ఇక, అందరం కూర్చుందామా?

(మహారాజు కూర్చుంటాడు. ఆయన పక్కన శకుంతల—నిల్చుని. మిగిలినవారందరు ఎదురుగా కూర్చుంటారు. కణ్వుడు - కమండలం, దర్భాసనం శకుంతలకు అందిచ్చి, నిలుచునే-)

కణ్వుడు

రేజరు నేను తీశాను!

శకుంతల

మీరా?

కణ్వుడు

అవును!

నారదుడు

ఎందుకో అదీ ఏకరూను?

కణ్వుడు

నేనే చెప్తున్నాను కాదూ! బ్రహ్మలోకానికి యజ్ఞ సంభావన తీసుకునేందుకు వెళుతూ మా శకుంతలను చూద్దామని, ఇక్కడికి వచ్చేసున్నది కదా ఆమె, మునికుమారికలతో కలిసి పూలు కోసుకుంటూ న్నదని ఆ పైప్రక్కల్లి కనబడకపోతే, ఎటు వెళ్ళిందో అని అటూ ఇటూ అక్కడే తిరుగుతూండగా, పచ్చికలో తళతళ లాడుతూ ఈ రేజరు కనబడ్డది!

శకుంతల

నేను విరిచేశాను, కోపంలో. (దుష్యంతుడు ప్రశ్నిస్తూ చూస్తాడు. ఆమె అతని చెంపలు నిమురుతుంది లాలిస్తూ)

కణ్వుడు

చూడగానే, మరచిపోయిందేమో-తీసుకువెళ్లి యిద్దామని తీశాను. కాని, అంతలో ఒక పిచ్చి ఆలోచన పోయింది: జరుగుతూన్నది బ్రహ్మలోకంలో సభకు అక్కడకు రంభాదిదేవగాయకులు అభినయ ప్రదర్శనానికి వస్తారు కదా, చక్కగా గెడ్డం తీసేసుకుంటే బాగుంటుందని—

నారదుడు

ఓహో!...మీ రూపం తలచుకుంటేటికి నవ్వొస్తున్నది.

కణ్వుడు

రేజరు తీసుకువెళ్లిపోయినాను. వెనక నుంచి ఎవరిచేతనైనా పంపించవచ్చును కదా అని.

నారదుడు

ఇంకా నయం: నేను కనబడకపోతే అలా చేసేవారనుకుంటా? కోతిమూక, మీ శిష్యులు మిమ్మల్ని బ్రతకనిచ్చేవారేనా?

(శార్ఙ్గరవునితో) నిన్ను కాదు లేవోయ్! నీవు చాలా యోగ్యుడివు, నెమ్మదైనవాడవు! నేను ఎరుగనా ఏమిటి?

కణ్వుడు

తీరా, అక్కడ ఏదో ఆటపాటలని వాసవుడు కదలనివ్వాడు కాదు. ఏలాగూ ఆలస్యమైందికదా, శకుంతలను చూసిపోదామని వస్తూండగా నారదుడు సంగతి అంతా చెప్పేటప్పటికి—

నారదుడు

మాయింటిదగ్గర మిమ్మల్ని మా పేటప్పటికే అర్థమయింది నాకు: మా అమ్మ అడిగింది కూడాను, మీరు అలాంటివారైనారేమని. నేను, తరువాత చెప్తానని తప్పించుకున్నాను.

కణ్వుడు

నాయనా, నీఋణం ఎలా తీర్చుకోగలను?

నారదుడు

తిరిగి గడ్డం పెరగనీయండి: తాపసులకు అందులో ఉన్నంత అందం (అందరూ నవ్వుతారు.) పోనీ, భార్య గర్భవతి గనుక, ఈ నవమాసాలూ మీ అల్లుడికి దానితో అవసరం లేదు గనుక, వాడిచూస్తానంటారా? ఉహుఁ. అమ్మో! వద్దులెండి. అది కనబడక పోతే, అమ్మాయిని మళ్లా మరచిపోతాడేమో? సరే, సమస్తప్రపంచంగానే నిత్యమంగళం! నేను వెళ్లి ఈ పట్టున దూర్వాసుడికి చెవులు ఎక్కడీయాలి. ఎవరు గెలిచారో!

దుష్యంతుడు

మా ప్రాణాలు అందుకుని—

నారదుడు

ఇప్పుడు వీల్లేదు. భారతాలకు ఎలాగూ వస్తాను కాదూ? ఊర్వశి నాట్యం చూడటానికి వెళ్లాలి. మీ మామగారు ఉంటారుగా, నా వంతుగూడా ఆయనకే. మంచిది, వెళ్లి వస్తాను.

[అందరూ లేచి నిలుచుంటారు. నారదుడు వెళ్లిపోతూండగా—జవనిక]

S. S. S.